PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

CENTAR ZA KULTURU I OBRAZOVANJE SUSEDGRAD

Argentinska 5, 10090 Zagreb

Zagreb, studeni 2022.

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

SADRŽAJ

1	Temeljne odredbe	1
2	Organiziranje i provedba zaštite na radu	5
3	Odgovornost za štetu na radu i u vezi s radom	16
4	Osposobljavanje za rad na siguran način	17
5	Obavješćivanje i savjetovanje	19
6	Poslovi s posebnim uvjetima rada	20
7	Posebno osjetljive skupine radnika	21
8	Sredstva rada, osobna zaštitna oprema i mjesta rada	23
9	Tehnologija rada i radni postupci	27
10	Radni okoliš	27
11	Stres na radu ili u vezi s radom	29
12	Sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute	30
13	Strani radnici	30
14	Zaštita od požara i eksplozije, neposrednog i značajnog rizika, evakuacija spašavanje	14
15	Pružanje prve pomoći	32
16	Zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti	34
17	Evidencije, isprave i obavijesti	35
18	Zdravstvena zaštita na radu	36
19	Obveze prema tijelima nadzora	36
20	Prijelazne i završne odredbe	37

Na temelju članka 19. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu (NN RH br. 71/14, 118/14, 94/18, 96/18.) Upravno vijeće CENTRA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE SUSEDGRAD (u daljnjem tekstu Ustanova), Argentinska 5, 10090 Zagreb na 13. sjednici održanoj 10.11.2022. godine u skladu s odredbama čl.32 Statuta donijelo je

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

1. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom se uređuju prava, obveze i odgovornosti radnika u Ustanove te provođenje i unapređivanje zaštite na radu prema odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugih propisa, sa svrhom da se svim radnicima i osobama na radu osiguraju uvjeti rada bez opasnosti za život i zdravlje.

Članak 2.

Zaštita na radu je sastavni dio organizacije rada i izvođenja radnog procesa, a ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu i primjenom propisanih, kolektivno ugovorenih kao i osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu, te naređenih mjera i internih uputa Ustanove (osoba s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima).

Članak 3.

(1) Odredbe ovog Pravilnika se odnose na sve osobe koje sudjeluju u radu.

(2) Osobe koje sudjeluju u radu su radnik i osoba na radu.

(3) Radnik je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za Ustanovu.

(4) Osoba na radu je fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod Ustanovom ali za nju obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (osoba na stručnom osposobljavanju za rad; osoba na sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi; osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s posebnim propisom; redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu u skladu s posebnim propisom; osoba koja radi kao volonter, naučnik, student i učenik na praksi, osoba koja radi u vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere i slično).

Članak 4.

(1) Mjesto rada je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za Ustanovu, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju Ustanova koristi za obavljanje poslova i koja je pod njenim izravnim ili neizravnim nadzorom.

(2) Izdvojeno mjesto rada je mjesto rada u kojemu radnik ugovoreni posao obavlja kod kuće ili u drugom prostoru koji nije prostor Ustanove.

Članak 5.

(1) Radi provođenja i unapređivanja zaštite na radu, ovim se Pravilnikom utvrđuje organizacija i način provođenja mjera zaštite na radu.

(2) Naročito se propisuju:

1. Organiziranje i provedba zaštite na radu

2. Odgovornost za štetu na radu i u vezi s radom

3. Osposobljavanje za rad na siguran način

4. Obavješćivanje i savjetovanje

5. Poslovi s posebnim uvjetima rada

6. Posebno osjetljive skupine radnika

7. Sredstva rada, osobna zaštitna oprema i mjesta rada

8. Tehnologija rada i radni postupci

9. Radni okoliš

10. Stres na radu ili u vezi s radom

11. Sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute

12. Strani radnici

13. Zaštita od požara i eksplozije, neposrednog i značajnog rizika, evakuacija i spašavanje

14. Pružanje prve pomoći

15. Zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti

16. Evidencije, isprave i obavijesti

17. Zdravstvena zaštita na radu

18. Obveze prema tijelima nadzora

19. Prijelazne i završne odredbe.

2. ORGANIZIRANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

Članak 6.

(1) Ustanova je dužna organizirati poslove zaštite na radu u skladu s odredbama zakona, propisima i pravilima zaštite na radu, osigurati njihovo redovito izvršavanje na način da se svakom radniku omogući obavljanje poslova dužnom pažnjom u uvjetima za siguran rad.

(2) Brigu o provođenju zaštite na radu i o izvršavanju obveza iz zaštite na radu u Ustanovi preuzimaju Ravnatelj Ustanove, druge osobe s posebnim ovlaštenjima i ostali radnici, svaki u svojem djelokrugu rada, a u skladu s propisima iz zaštite na radu, odredbama drugih akata Ustanove i odredbama ovog Pravilnika.

Članak 7.

Ustanova donosi program mjera zaštite na radu, kao sastavni dio godišnjeg plana poslovanja.

Program mjera zaštite na radu utvrđuju se pojedinačni zadaci, izvršitelji tih zadataka i rokovi za njihovo izvršenje.

Sadrži obveze glede izvršavanja tekućih poslova kao što su:

1. Otklanjanje nedostataka utvrđenih nedostataka u inspekcijskom nadzoru

2. Ispitivanje električnih instalacija, sustava za zaštitu od djelovanja munje, sustava za dojavu i gašenje požara, radne opreme i radnog okoliša

3. Provjera zdravstvene sposobnosti radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada

4. Osposobljavanje za rad na siguran način.

Članak 8.

Provođenje zaštite na radu obuhvaća postupke i načine donošenja odluka o pravima, dužnostima, ovlaštenjima i odgovornostima u skladu s odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugih pratećih propisa, tako da se svakom radniku omogući obavljanje poslova i radnih zadataka dužnom pažnjom u uvjetima za siguran rad.

Članak 9.

Pri obavljanju poslova i radnih zadataka moraju se primjenjivati pravila zaštite na radu tako da ne dođe do smrtne, skupne i teške ozlijede, profesionalnog i drugog oboljenja radnika, oštećenja zdravlja,

onemogućavanja ostvarivanja funkcije materinstva ili do smanjenja preostale radne sposobnosti osobama kojima je već umanjena.

Članak 10.

(1) Pri obavljanju poslova i radnih zadataka primjenjuju se prvenstveno pravila zaštite na radu kojima se uklanja ili smanjuje opasnost za radnike i osobe na radu.

(2) **Osnovna pravila zaštite na radu** sadrže zahtjeve kojima moraju udovoljavati sredstva rada kada su u uporabi, a naročito glede: zaštite od mehaničkih opasnosti, zaštite od udara električne struje, sprječavanje nastanka požara i eksplozije, osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine, osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranje potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba, osiguranje čistoće, osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka, osiguranje propisane rasvjete, zaštitu od buke i vibracija, zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja, zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih djelovanja, zaštitu od prekomjernih napora, zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja, osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu.

Članak 11.

(1) Ako se primjenom osnovnih pravila zaštite na radu ne mogu ukloniti opasnosti, dodatno se primjenjuju pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike, način obavljanja poslova i radne postupke.

(2) **Posebna pravila** zaštite na radu sadrže zahtjeve: glede dobi, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog stanja, tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, kojima radnici i osobe na radu moraju udovoljavati pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada, organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora, načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme, posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, opasnim kemikalijama, odnosno biološkim štetnostima, postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa, uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno glede trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te izloženosti radnika i osoba na radu drugim naporima na radu ili u vezi s radom.

(3) Posebna pravila zaštite na radu sadrže i postupak s ozlijeđenim i oboljelim osobama do njihove predaje u zdravstvenu ustanovu.

Članak 12.

(1) Ukoliko ne postoje pisana, propisana pravila zaštite na radu, primjenjuju se priznata pravila zaštite na radu.

(2) **Priznata pravila zaštite na radu** su norme, pravila struke ili u praksi provjereni načini pomoću kojih se opasnosti na radu otklanjaju ili smanjuju i kojima se sprječava nastanak ozljeda, profesionalne i druge bolesti, te štetnih posljedica za radnike i osobe na radu.

Osobe s ovlaštenjima iz zaštite na radu

Članak 13.

Osobe s ovlaštenjima i odgovornostima iz zaštite na radu su radnici koji imaju ovlaštenja za provedbu i kontrolu zaštite na radu:

1. Ravnatelj Ustanove

2. Ovlaštenik poslodavca

3. Stručnjak zaštite na radu - ovlašteno trgovačko društvo

4. Povjerenik radnika za zaštitu na radu.

Članak 14.

Ovlaštenja i odgovornosti iz zaštite na radu osoba iz prethodnog članka raspoređenih na radna mjesta u Ustanovi se odnose na:

1) Ovlaštenje i odgovornost da spriječe izvođenje onih procesa rada i radnih operacija u kojima nisu osigurani uvjeti za siguran rad.

2) Ovlaštenja i odgovornost za vršenje nadzora nad primjenom odredaba Zakona o zaštiti na radu, kolektivnog ugovora, pravila zaštite na radu i primjene odredaba ovog Pravilnika, te s tim u svezi za poduzimanje odgovarajućih mjera radi osiguranja uvjeta za siguran rad.

Članak 15.

Osobe s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima iz zaštite na radu moraju biti osposobljene prema Pravilniku o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita i moraju se stručno usavršavati.

Članak 16.

Ravnatelj Ustanove

Ravnatelj Ustanove je obvezan:

1) Organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obavještavanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima

2) Provoditi prevenciju u svim radnim postupcima, u organizaciji rada i upravljanju radnim postupcima, pri čemu mora osigurati radnicima najveću moguću razinu zaštite na radu

3) Pri organiziranju i provođenju zaštite na radu, obvezan je uvažavati prirodu obavljanih poslova te prilagoditi zaštitu na radu promjenjivim okolnostima radi poboljšanja stanja

4) U organizaciji radnog procesa i povjeravanju poslova radniku obvezan je voditi računa o sposobnostima radnika koje mogu utjecati na zaštitu na radu

5) U svrhu unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika obvezan je poboljšavati razinu zaštite na radu i usklađivati radne postupke s promjenama i napretkom u području tehnike, zdravstvene zaštite, ergonomije i drugih znanstvenih i stručnih područja, te ih je obvezan organizirati tako da smanji izloženost radnika opasnostima, štetnostima i naporima, a osobito izloženost jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad), radi sprječavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi s radom

6) Troškove provođenja zaštite na radu snosi poslodavac, odnosno njezino provođenje ne smije teretiti radnika

7) Utvrđuje organizaciju provedbe zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti njegovih ovlaštenika i radnika.

Članak 17.

Ovlaštenik poslodavca

Ovlaštenik poslodavca ima slijedeće dužnosti i odgovornosti iz zaštite na radu:

1) Uređenje organizacije i provedbe u pisanom obliku

2) Da se na poslove ne rasporedi radnika koji nije osposobljen za rad na siguran način

3) Da se na poslove s posebnim uvjetima rada ne rasporedi radnik za kojeg na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete

4) Da isključi iz uporabe radnu opremu te osobnu zaštitnu opremu koja nije ispravna

5) Da radnici rade sukladno odredbama Zakona, propisa donesenih na temelju njega, drugih propisa zaštite na radu, uputa poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija i bioloških štetnosti, te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu

6) Da radniku zabrani rad i udalji sa mjesta rada ako ga obavlja suprotno odredbi iz prethodnog podstavka

7) Da osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje kao i za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu

8) Da osigura da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića te uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti te da ih udalji s rada

9) Da ne dozvoli posebno osjetljivim skupinama radnika obavljanje poslova koji bi mogli štetno utjecati na njih

10) Sudjelovanje u očevidu kod ozljeda

11) Izvješćivanje stručnjaka o propustima u primjeni mjera zaštite na radu i ozljedama na radu

12) Komunikacija i suradnja s povjerenicima radnika u rješavanju problema s područja zaštite na radu posebice u slučajevima ozljeda na radu.

Članak 18.

Ostali radnici

Svaki radnik i osoba na radu u Ustaniovi u svezi zaštite na radu ima slijedeća prava:

1) Da mu se prije stupanja na rad omogući upoznavanje sa pravilima zaštite na radu

2) Da mu se na prikladan način učine dostupnim propisi iz zaštite na radu

3) Na prethodni posebni zdravstveni pregled, ako se raspoređuje na radno mjesto s posebnim uvjetima rada, te na redovite preglede u utvrđenim rokovima

4) Na osposobljavanje za rad na siguran način prema utvrđenom programu

5) Na sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu koja je ispravna i izrađena u skladu s pravilima zaštite na radu.

Stručnjak zaštite na radu – ovlašteno trgovačko društvo

Članak 19.

Stručnjak zaštite na radu u okviru svoje funkcije obavlja sljedeće poslove:

A. Poslovi kontrole nad provođenjem propisanih normi - zaštite na radu

Povremeno obilazi u cilju provjeravanja da li se rad odvija u skladu s pravilima zaštite na radu i izdaje naloge za otklanjanje nedostataka, pri čemu naročito:

1) Provjerava da li su radnici upoznati od strane odgovorne osobe s uvjetima rada te opasnostima na radnom mjestu, odnosno poslu na kojem rade, kao i mjerama zaštite, provjerava proces osposobljavanja radnika iz zaštite na radu i da li postoje dokazi o osposobljenosti radnika za rad na siguran način

2) Provjerava da li radnici koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada ispunjavaju propisane uvjete i da li o tome postoje pismeni dokazi

3) Kontrolira primjenu propisa i odredaba ovoga Pravilnika kod nabave, korištenja i upotrebe osobne zaštitne opreme, a posebno da li je ista u ispravnom stanju i da li ju radnici koriste

4) Kontrolira primjenu propisa i odredaba ovog Pravilnika, kod nabave, postavljanja i korištenja radne opreme, te da li postoje dokazi o njihovim pregledima i ispitivanjima

5) Kontrolira primjenu propisa i odredbi ovoga Pravilnika u pogledu provođenja zaštite na radu u radnom prostoru i radnom okolišu

6) Kontrolira provođenje odredaba ovog Pravilnika u pogledu izvršavanja poslova i zadataka kojima se osigurava provođenje propisa o zaštiti na radu

7) Protiv odgovornih osoba, koje nisu organizirale provođenje mjera zaštite na radu podnosi izvješće

8) Obustavlja rad u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika, ako to ne učini odgovorna osoba i o tome odmah obavještava Ravnatelja Ustanove

9) Provodi i druge kontrolne radnje, koje proizlaze iz zakonskih propisa i ovoga Pravilnika

10) Udaljuje s rada radnika za kojega opravdano posumnja da je pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava odnosno, ako radnik puši na mjestima gdje to nije dopušteno

11) Osigurava izvršenje odluka Ravnatelja Ustanove

12) Suradnja s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavodom za unapređivanje zaštite na radu, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada.

B. Poslovi normiranja zaštite na radu u općim aktima

1) Prati provođenje zaštite na radu u okviru utvrđenog sustava te na temelju toga i obveza u općim propisima, daje prijedlog izmjena i dopuna ovoga Pravilnika i drugih općih akata

2) Sudjeluje u izradi stručnih rješenja za opće akte, a koje odluke se odnose na sustav zaštite na radu;

3) Predlaže program mjera zaštite na radu

4) Sudjeluje u postupku izrade procjene rizika

5) Predlaže programe osposobljavanja radnika za rad na siguran način

6) Inicira, odnosno radi na izradi pisanih uputa za siguran rad na pojedinim radnim mjestima u skladu s propisima zaštite na radu

7) Predlaže i sudjeluje u izradi stručnih rješenja za ispitivanje sredstava rada i radnog okoliša kao i utvrđivanja poslova s posebnim uvjetima rada, te predlaže rokove i način pregleda i ispitivanja radne opreme i čimbenika radnog okoliša.

C. Poslovi organizacije i unapređivanja zaštite na radu

1) Predlaže programe osposobljavanja i sudjeluje u osposobljavanju za rad na siguran način neposrednih i drugih rukovoditelja u cilju uspješnog provođenja poslova zaštite na radu koji su utvrđeni ovim Pravilnikom

2) Prati i proučava ispravnost sredstava rada, zaštitnih uređaja, opreme, osobne zaštitne opreme kao i ponašanje osoba i organizaciju provođenja zaštite na radu, te izrađuje prijedloge za unapređenje

3) Predlaže optimalne oblike mjera zaštite kod uvođenja novih tehnoloških postupaka i pri promjenama postojećih

4) Prati propise iz područja zaštite na radu, te obavještava odgovarajuće službe odnosno osobe o promjenama koje bi mogle utjecati na njihovu primjenu

5) Analizira ozljede na radu, profesionalnih i drugih oboljenja, te o tome izrađuje godišnja izvješća

6) Sudjeluje u izvođenju obrazovnih procesa i provjeri znanja iz materije zaštite na radu u smislu ovoga Pravilnika

7) Brine se da nova ili rekonstruirana radna oprema ne stavi u uporabu prije nego što se ispita na propisani način i o tome ishode odgovarajuće isprave

8) Nadzire ispravnost sredstava rada i osobne zaštitne opreme, njihovu namjenu i pravilnu uporabu

9) Brine se da se na poslove ne rasporedi radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način, odnosno na poslove s posebnim uvjetima rada, ako za te poslove ne ispunjava propisane uvjete

10) Poduzima mjere da se za vrijeme rada ne uživa alkohol ili druga sredstva ovisnosti, da se radnik pod utjecajem alkohola ili drugog sredstva ovisnosti udalji s rada i da se ne puši na mjestima gdje to nije dopušteno

11) Predlaže mjere kojima se osigurava pružanje neposredne prve pomoći pri čemu imenuje osposobljene osobe za pružanje prve pomoći, osigurava komplete sanitetskog materijala, kao i sredstva za pravovremeno upućivanje ozlijeđenih i oboljelih radnika na liječenje u zdravstvenu ustanovu

12) Predlaže mjere za evakuaciju i spašavanje radnika

13) Osigurava nabavu, otvaranje i vođenje knjige nadzora

14) Surađuje s ovlaštenim stručnim organizacijama i drugim specijaliziranim institucijama u cilju unapređivanja zaštite na radu

15) Brine se o rasporedu invalida rada, trudnica, radnika s umanjenom radnom sposobnošću, bolesnih i drugih radnika na odgovarajuće poslove

16) Predlaže upućivanje na redovne periodične zdravstvene preglede radnika, koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada

17) Predlaže osposobljavanje radnika za pružanje neposredne prve pomoći za slučaj ozljede radnika na radu

18) Daje svoje mišljenje o prijedlozima, zahtjevima i prigovorima koje radnici podnose radi unapređivanja i provođenja zaštite na radu, odnosno radi ostvarivanja njihovog prava na zaštitu

19) Obavlja i druge poslove iz zaštite na radu utvrđene ovim Pravilnikom i drugim odlukama.

Članak 20.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu

(1) Povjerenik radnika za zaštitu na radu obvezan je štititi interese radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu.

(2) Postupak izbora i opoziva povjerenika provodi se u skladu s odredbama Zakona o zaštiti na radu.

Članak 21.

Povjerenik za zaštitu na radu ima sljedeća prava i obveze:

1) podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu

2) zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika

3) podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu

4) sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu

5) biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu

6) izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju poslodavca iz zaštite na radu

7) primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovom ovlašteniku

8) izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika

9) prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor

10) pozvati nadležnog inspektora, kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu

11) osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu

12) stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad

13) staviti prigovor na inspekcijski nalaz

14) svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu

15) obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

Članak 22.

(1) Ravnatelj Ustanove je dužan osigurati povjereniku potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje te dužnosti, davati sve potrebne obavijesti i omogućiti uvid u sve propise i isprave u svezi sa zaštitom na radu i ne smije ga, tijekom obnašanja dužnosti, bez pristanka radničkog vijeća rasporediti na drugo radno mjesto ili k drugom poslodavcu, raskinuti s njim radni odnos,

smanjivati mu plaću ili ga na drugi način dovoditi u nepovoljniji položaj niti protiv njega pokrenuti postupak za naknadu štete, ukoliko je povjerenik postupao sukladno svojim ovlastima.

(2) Za obnašanje dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu povjerenik ima pravo na naknadu plaće za najmanje tri sata tjedno, osim ako se kolektivnim ugovorom to pitanje drugačije ne uredi, a bez mogućnosti ustupanja toga prava drugom povjereniku.

(3) Uvjeti za nesmetano obnašanje dužnosti povjerenika se uređuju Zakonom o zaštiti na radu.

Članak 23.

Svaki radnik i osoba na radu u Ustanovi u svezi zaštite na radu ima slijedeće obveze i dužnosti:

1) Pridržavati se odredbi zakona, propisa i pravila zaštite na radu

2) Osposobiti se za rad na siguran način na svojem radnom mjestu, kada je upućen na osposobljavanje

3) Dok se ne utvrdi da je osposobljen za rad na siguran način, u svemu postupati po uputama osobe pod čijim nadzorom obavlja poslove na koje je raspoređen

4) Da ide na periodične i redovite zdravstvene preglede, ako je raspoređen na poslove sa posebnim uvjetima rada, kada je upućen na preglede

5) Prije rasporeda i tijekom obavljanja poslova s posebnim uvjetima rada, radnik je dužan obavijestiti liječnika o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućuje ili ometa u izvršavanju povjerenih poslova ili ugrožava sigurnost i zdravlje drugih osoba

6) Radne postupke izvoditi dužnom pažnjom sukladno pravilima zaštite na radu, uputama proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme i radnih tvari, te prema uputama i nalozima rukovoditelja

7) Koristiti propisanu osobnu zaštitnu opremu i održavati je čistom i ispravnom

8) Izvijestiti neposrednog rukovoditelja o svakoj činjenici za koju opravdano smatra da predstavlja neposrednu opasnost za sigurnost i zdravlje, kao i o bilo kojem nedostatku u sustavu zaštite na radu

9) Da ne uzima alkoholna pića i druga sredstva ovisnosti prije i tijekom rada

10) Da na zahtjev rukovoditelja omogući provjeru da li je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti

11) Napustiti radno mjesto na zahtjev neposrednog rukovoditelja u slučajevima kada je zbog povrede obveza iz zaštite na radu to obavezno

12) Prijaviti neposrednom rukovoditelju svaku ozljedu i nezgodu s opisom okolnosti koje su joj prethodile

13) Sudjelovati u organiziranim vježbama evakuacije i spašavanja, a u slučaju nastupa iznenadnog događaja u svemu postupati po uputama osobe određene za provođenje evakuacije i spašavanja

14) Da ne puši u radnim prostorijama u kojima to nije izričito dopušteno

15) Izvršavati i sve druge odluke i naloge rukovoditelja i Ravnatelja Ustanove u svezi zaštite na radu.

Članak 24.

Odgovornost radnika

(1) Radnici su odgovorni ako krše ili se na drugi način ne pridržavaju odredaba propisa iz zaštite na radu i ovog Pravilnika.

(2) Radnik je obvezan surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu.

Članak 25.

Postupak za utvrđivanje odgovornosti radnika iz zaštite na radu, vođenje postupka i izricanje mjera se provodi u skladu s odredbama Zakona o radu, Statuta i drugih akata Ustanove.

Članak 26.

Lakšom povredom obveza iz zaštite na radu se smatra:

1) Ne odaziv na opći i praktični dio osposobljavanja za rad na siguran način kada je upućen

2) Ne odaziv na redovite zdravstvene preglede kada je upućen

3) Neredovito ili nenamjensko korištenje osobnih zaštitnih sredstava

4) Ne odaziv na provjeru osposobljenosti za rad na siguran način

5) Ne prijavljivanje neposrednom rukovoditelju promjena na sredstvima rada i drugih okolnosti koje bi mogle ugroziti sigurnost i zdravlje radnika

6) Ne prijavljivanje ozljede na radu neposrednom rukovoditelju odmah nakon nastanka ozljede bilo da se ona dogodila na putu na posao ili s posla odnosno za vrijeme obavljanja poslova i radnih zadataka.

Članak 27.

Težu povredu obveza iz zaštite na radu čini radnik ako:

1) Nakon pismene opomene načini neku od lakših povreda obveza iz zaštite na radu

2) Odbije pristupiti provjeri da li je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti

3) Ne obavijesti liječnika o bolestima ili drugim okolnostima koje ga mogu onemogućiti ili omesti u izvršavanju radnih obveza ili mogu ugroziti sigurnost i zdravlje drugih osoba

4) Neposrednom rukovoditelju ne prijavi sve okolnosti koje su prethodile nastanku ozljede na radu

5) Prilikom rada ne poštuje upute za rad, upute za korištenje sredstava rada i za izvođenje radnog postupka

6) Ne izvršava odluke ovlaštenika poslodavca, te naredbe, instrukcije i upute neposrednog rukovoditelja, ako zbog toga mogu nastati teže posljedice po radnika ili imovinu

7) Puši na mjestima na kojima to nije izričito dopušteno.

Članak 28.

Teška povreda obveza iz zaštite na radu ima za posljedicu prekid rada i udaljavanje sa radnog mjesta u slučajevima:

1) Ako se utvrdi da je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti

2) Ako odbije koristiti zaštitne naprave ili osobnu zaštitnu opremu propisanu za njegovo radno mjesto

3) Ako odbije pridržavati se uputa za rukovanje i korištenje sredstava rada, kao i uputa za izvođenje radnog postupka na siguran način, samovoljno isključuje, vrši preinake i uklanja zaštite na sredstvima rada

4) Ako svojim radom ugrožava sigurnost i zdravlje drugih radnika i imovine.

Članak 29.

Popis poslova i radnih zadataka u Ustanovi sa vrstama i opsegom opasnosti, te obvezama radnika u provođenju zaštite na radu se nalazi u procjeni rizika.

3. ODGOVORNOST ZA ŠTETU NA RADU I U VEZI S RADOM

Članak 30.

(1) Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječe od rada i poslodavac za nju odgovara po načelu objektivne odgovornosti.

(2) Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

4. OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Članak 31.

Pod osposobljavanjem za rad na siguran način podrazumijeva se organizirana aktivnost unutar Ustanove kojom radnici stječu znanja i vještine za obavljanje povjerenih poslova bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja, te zdravlja i života drugih radnika.

Članak 32.

Svaki radnik u Ustanovi je dužan savladati obrazovne sadržaje iz zaštite na radu utvrđene za njegovo radno mjesto, a na temelju utvrđenih vrsta i opsega opasnosti, i ne može započeti sa samostalnim radom dok te sadržaje nije savladao.

Članak 33.

(1) Poslodavac ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način.

(2) Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obvezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Članak 34.

Osposobljavanje za rad na siguran način se izvodi na temelju programa osposobljavanja.

Članak 35.

Opći i praktični dio programa osposobljavanja za rad na siguran način dužan je savladati svaki radnik prilikom zasnivanja radnog odnosa u Ustanovi i to:

1) prije početka rada

2) kod promjena u radnom postupku

3) kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene

4) kod uvođenja nove tehnologije

5) kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada

6) kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Članak 36.

Postupak osposobljavanja radnika za rad na siguran način se provodi metodom samoobrazovanja iz općeg dijela programa i putem instrukcija neposrednog rukovoditelja iz praktičnog djela programa osposobljavanja.

Članak 37.

Osposobljavanje za rad na siguran način može izvoditi sama Ustanova ili povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje tih poslova.

Članak 38.

(1) Provjera znanja iz općeg dijela programa se provodi usmenim ispitivanjem.

(2) Smatra se da je radnik uspješno savladao gradivo tog dijela ako je ispravno odgovorio na najmanje 70% pitanja.

Članak 39.

(1) Ako radnik ne zadovolji na provjeri znanja iz općeg dijela programa, može ponovno pristupiti ispitu pod jednakim uvjetima.

(2) Ukoliko i tada ne zadovolji, Ravnatelj Ustanove će donijeti odluku o daljnjem postupku.

Članak 40.

Nakon obavljenog praktičnog dijela osposobljavanja za siguran rad, neposredni rukovoditelj, odnosno osoba s posebnim ovlaštenjima iz zaštite na radu, provjerava znanja i stečene sposobnosti za samostalno obavljanje radnih zadataka na koje je radnik raspoređen.

Članak 41.

Smatra se da je radnik u potpunosti savladao praktični dio osposobljavanja za siguran rad i time stekao uvjete za samostalan rad na svojem radnom mjestu, ako pri izvođenju radnih operacija primjenjuje sva pravila zaštite na radu koja su za to radno mjesto predviđena.

Članak 42.

(1) Ako radnik ne zadovolji na provjeri znanja iz praktičnog dijela, ponavlja se postupak instrukcija i provjera znanja pod jednakim uvjetima.

(2) Ukoliko i nakon ponovljenog postupka radnik ne savlada praktični dio programa osposobljavanja, odluku o daljnjem postupku donosi Ravnatelj Ustanove.

Članak 43.

O procesu obrazovanja i provjeri osposobljenosti za rad na siguran način vodi se zapisnik, a propisani se podaci uvode u evidenciju o osposobljavanju za rad na siguran način.

Članak 44.

Za organizaciju, realizaciju programa i vođenje evidencije o osposobljavanju za rad na siguran način zadužen je Stručnjak zaštite na radu.

5. OBAVJEŠĆIVANJE I SVJETOVANJE

Članak 45.

(1) Ravnatelj Ustanove je obvezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu.

(2) Ravnatelj Ustanove i druge osobe s posebnim ovlaštenjima iz zaštite na radu su dužni radnicima davati odgovarajuće pisane obavijesti, a po potrebi i upute koje se odnose na opasnosti i štetnosti po sigurnost i zdravlje.

(3) U izuzetnim situacijama kada prijeti iznenadna i neposredna opasnost po život i zdravlje, obavijest se može dati i usmeno.

Članak 46.

Poslodavac je obvezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:

1) zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati

2) povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati

3) izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika

4) izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja

5) zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika

6) sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti

7) promjenama u procesu rada i tehnologiji

8) planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu

9) poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija

10) utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika

11) izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme

12) izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima.

6. POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA

Članak 47.

Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi koje mogu obavljati samo radnici koji osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa ispunjavaju i posebne uvjete glede dobi, spola, stručne spreme i osposobljenosti, tjelesnog, zdravstvenog i duševnog stanja, te psihofizičkih i psihičkih sposobnosti.

Članak 48.

Radno mjesto s posebnim uvjetima rada se utvrđuje nakon analize radnih mjesta, ako se opasnosti na tom radnom mjestu ne mogu uopće ili u potpunosti otkloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu.

Članak 49.

(1) Provođenje analize radnih mjesta radi utvrđivanja posebnih uvjeta, na prijedlog rukovoditelja organizira Stručnjak zaštite na radu.

(2) Za te se poslove mogu angažirati i stručne ustanove, pravne osobe ili pojedini stručnjaci s područja zaštite na radu.

Članak 50.

Postupak za utvrđivanje ili ukidanje radnih mjesta s posebnim uvjetima rada se obavezno pokreće i provodi u slučajevima kada to traže propisi, te prilikom otvaranja novih radnih mjesta ili kod promjena tehnološkog procesa rada na postojećim radnim mjestima, ako se time utječe na povećavanje ili smanjivanje nivoa opasnosti.

Članak 51.

Popis utvrđenih radnih mjesta s posebnim uvjetima rada, s posebnim zahtjevima koje moraju ispunjavati radnici na tim radnim mjestima, te rokovima za njihovu ponovnu provjeru se nalazi u procjeni rizika.

Članak 52.

Na radno mjesto s posebnim uvjetima rada se može rasporediti samo osoba za koju je prethodno na propisani način utvrđeno da udovoljava postavljenim uvjetima i na tom radnom mjestu smije raditi samo dok te uvjete ispunjava.

Članak 53.

Smatra se da radnik ispunjava uvjete za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada, ako to dokazuje ispravom odgovarajuće ovlaštene zdravstvene ustanove.

Članak 54.

U uputnici kojom se radnik upućuje na pregled, Stručnjak zaštite na radu mora popuniti podatke o vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja za ocjenu njegove radne sposobnosti.

Članak 55.

Nakon proteka roka utvrđenog Pravilnikom ili kada to ocjeni liječnik, radnika treba ponovno uputiti na pregled.

Članak 56.

Ako se na zdravstvenom pregledu utvrdi da radnik više ne ispunjava uvjete za rad na radnom mjestu s posebnim uvjetima rada, bit će raspoređen na drugo radno mjesto u skladu s njegovima sposobnostima.

Članak 57.

Isprave o zdravstvenim pregledima radnika, te evidenciju o rokovima ponovnih pregleda vodi Stručnjak zaštite na radu.

Članak 58.

Na izdvojenim mjestima rada ne mogu se obavljati poslovi s posebnim uvjetima rada.

7. POSEBNO OSJETLJIVE SKUPINE RADNIKA

Članak 59.

(1) Poslodavac je obvezan osigurati posebnu zaštitu na radu maloljetniku radi očuvanja njegovog nesmetanoga duševnog i tjelesnog razvoja.

(2) Maloljetnik ne smije obavljati poslove s posebnim uvjetima rada, osim maloljetnika koji je završio stručno srednjoškolsko obrazovanje za te poslove i koji ispunjava ostale propisane uvjete.

(3) Radi sigurnosti i zaštite zdravlja na radu maloljetnika, poslodavac je obvezan:

1) prilagoditi uvjete i raspored radnog vremena radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje

2) osigurati druge odgovarajuće poslove, odnosno mjesto rada, ako prilagodbe nisu izvedive, odnosno opravdane

3) osigurati primjenu ostalih pravila zaštite na radu, u skladu s posebnim propisom.

Članak 60.

(1) Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu trudnih radnica, radnica koje su nedavno rodile i radnica koje doje, radi zaštite od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva i oporavak od trudnoće i poroda.

(2) Trudna radnica i radnica koja doji ne smije obavljati poslove gdje pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima.

(3) Radi zaštite od rizika kojima ne smiju biti izložene, poslodavac je obvezan radnicama iz stavka 1. ovoga članka:

1) prilagoditi uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje

2) osigurati mogućnost obavljanja drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na poslovima ili mjestu rada koje su obavljale, odnosno na kojima su radile prije trudnoće ili poroda.

(4) Prilagodba uvjeta, organizacija radnog vremena te promjena mjesta rada ne smije imati za posljedicu smanjenje plaće radnicama iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Ako nije moguće osigurati posebnu zaštitu na radu, radnice iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na dopust uz naknadu plaće u skladu s posebnim propisom.

(6) Ocjenu o rizicima koji bi mogli štetno utjecati na sigurnost i zdravlje trudnih radnica, odnosno na plod te na sigurnost i zdravlje radnica koje su nedavno rodile, kao i ocjenu o tome koji su poslovi za njih odgovarajući, daje specijalist medicine rada na prijedlog specijalista ginekologije, odnosno porodništva, na temelju procjene rizika.

(7) Ocjenu o rizicima koji bi mogli štetno utjecati na sigurnost i zdravlje djeteta koje doji radnica, kao i ocjenu o tome koji su poslovi za nju odgovarajući, daje specijalist medicine rada na prijedlog specijalista pedijatra, odnosno izabranog liječnika obiteljske medicine, na temelju procjene rizika.

Članak 61.

(1) Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu za radnike kod kojih je utvrđeno oboljenje od profesionalne bolesti, kojima je nadležno tijelo za vještačenje prema posebnom propisu utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, radi sprječavanja daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjenja preostale radne sposobnosti.

(2) Poslodavac je obvezan radnicima:

1) prilagoditi radne uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja izloženosti rizicima za sigurnost i zdravlje

2) omogućiti obavljanje drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na mjestu rada ili na poslovima koje su obavljali u vrijeme utvrđenja oboljenja od profesionalne bolesti, smanjenja radne sposobnost ili izloženosti neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti ili trajne nesposobnosti za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.

(3) Pravo na posebnu zaštitu na radu ostvaruje i radnik za kojega je specijalist medicine rada utvrdio da je trajno nesposoban raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada, kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok oštećenju zdravlja.

8. SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA I MJESTA RADA

Članak 62.

Pod sredstvima rada podrazumijevaju se građevine namijenjene za rad ili za kretanje radnika i osoba na radu, te pomoćne prostorije s pripadajućim

instalacijama i uređajima, postrojenja, strojevi, uređaji, alati i ostala oprema namijenjena za rad, zaštitne naprave kao i sredstva za transport s njihovim pripadajućim dijelovima.

Članak 63.

Treba u skladu s pravilima zaštite na radu osigurati da se proces rada izvodi tako da se poslovi odnosno radni zadaci obavljaju na način kojim se osigurava siguran rad radnika i da se sredstva rada i osobna zaštitna oprema koriste samo za njihovu namjenu te da ih koriste samo osobe kojima su ona povjerena.

Članak 64.

Sredstva rada i osobna zaštitna oprema moraju biti izrađena u skladu s propisima zaštite na radu i u svakom trenutku moraju biti ispravna.

Članak 65.

Sredstva rada i osobna zaštitna oprema na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika, treba isključiti iz upotrebe.

Članak 66.

Sredstvima rada se smatra radna oprema:

1) koja koriste električnu energiju

2) koja pokreće motor s unutarnjim sagorijevanjem, parni stroj ili druga vrsta energije

3) koja su namijenjeni za preradu opasnih tvari ili pri čijem korištenju nastaju opasna zračenja

4) čija su sastavni dio posuda pod tlakom koja ima ventil sigurnosti.

Članak 67.

Sredstva rada se na propisani način trebaju ispitivati u slijedećim slučajevima:

1) prije njihovog stavljanja u uporabu

2) najmanje jednom nakon tri godine njihove uporabe

3) poslije rekonstrukcije, a prije početka ponovnog korištenja

4) prije početka korištenja na novom mjestu uporabe, ako su premještena s jednog mjesta na drugo pa su zbog toga demontirana i ponovno montirana.

Članak 68.

Sredstva rada se ispituju u zakonom propisanim rokovima.

Članak 69.

(1) Propisana ispitivanja sredstva rada će se povjeriti ovlaštenoj stručnoj ustanovi za zaštitu na radu koja će ovisno o rezultatima izdati odgovarajuće isprave.

(2) Evidenciju o ispravama i o rokovima za ponovno ispitivanje, te organizaciju ispitivanja sredstava rada vodi Stručnjak zaštite na radu.

Članak 70.

Kada se ispitivanjem utvrde nedostaci, Stručnjak zaštite na radu je dužan organizirati otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zatim ponovno ispitivanje predmetnih sredstava rada.

Članak 71.

Ne smiju se koristiti objekti namijenjeni za rad, druga sredstva rada i osobna zaštitna oprema, ako nisu izrađeni u skladu s propisima zaštite na radu i ako nisu ispravni.

Članak 72.

Sva sredstva rada i osobna zaštitna oprema koja se koriste trebaju biti redovito pregledavana radi utvrđivanja da li su na njima primijenjeni propisi zaštite na radu i da li zbog promjena nastalih tijekom uporabe ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu.

Članak 73.

Sva sredstva rada se pregledavaju:

1) svakodnevno prije početka rada i tijekom rada na njima,

2) povremeno.

Članak 74.

Neposredni rukovoditelj očevidom utvrđuje da li su radna mjesta, alati, okoliš, prilazi, prolazi, pomoćne prostorije i sl. u ispravnom stanju s gledišta zaštite na radu.

Članak 75.

(1) Ispravnost sredstva rada i nastale promjene tijekom rada svakodnevno nadzire sam radnik koji njime rukuje.

(2) O svakoj neispravnosti i ustanovljenoj promjeni na sredstvu rada radnik je dužan izvijestiti neposrednog rukovoditelja.

Članak 76.

(1) Neposredni rukovoditelj ne smije dopustiti uporabu sredstva rada ako utvrdi da su na njemu nastupile promjene zbog kojih je ugrožena sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu.

(2) Neposredni je rukovoditelj dužan poduzeti odgovarajuće mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka, kako bi nakon otklanjanja opasnosti mogao dozvoliti uporabu sredstva rada.

Članak 77.

Povremeno preglede odnosno ispitivanja i popravke sredstava rada mogu obavljati i vanjske ustanove, pravne osobe ili stručnjaci.

Članak 78.

Za poslove u svezi organiziranja i realizacije povremenih pregleda, ispitivanja i popravaka sredstava rada zadužen je ovlaštenik poslodavca.

Članak 79.

Građevine namijenjene za rad treba održavati u stanju koje ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu, a pripadajuće instalacije ispitivati u rokovima utvrđenim tehničkim propisima.

Članak 80.

Ako na građevinama namijenjenim za rad nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu, treba odmah prestati sa radom.

Članak 81.

Kada nije moguće pravilima zaštite na sredstvima rada ili organizacijskim mjerama otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti opasnost po sigurnost i zdravlje radnika i osoba na radu, potrebno je osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i voditi računa da ih radnici i osobe na radu koriste pri obavljanju poslova.

Članak 82.

Pod osobnom zaštitnom opremom se podrazumijevaju sredstva i oprema koju radnici koriste tijekom rada na radnom mjestu radi osobne zaštite organizma i dijelova tijela od ozljeda i oboljenja koja mogu biti rezultat utjecaja sredstava rada ili radnog okoliša, a čiji se štetni utjecaji ne mogu otkloniti na drugi način.

Članak 83.

Osobna zaštitna oprema za pojedino radno mjesto se utvrđuje na temelju analize radnih mjesta i radnih postupaka ovisno o razini prijeteće opasnosti.

Članak 84.

Popis radnih mjesta s pripadajućom osobnom zaštitnom opremom nalazi se u procjeni rizika.

Članak 85.

Neposredni rukovoditelji su zaduženi da se nabavi potrebna količina odgovarajuće ispravne osobne zaštitne opreme sa svom propisanom pratećom dokumentacijom i da ih daju radnicima na korištenje.

Članak 86.

O izdanoj osobnoj zaštitnoj opremi neposredni rukovoditelj vodi evidenciju.

Članak 87.

Radnik je dužan koristiti osobnu zaštitnu opremu koju je zadužio, te ju koristiti i održavati u skladu s namjenom i prema uputama proizvođača.

Članak 88.

Osobna zaštitna oprema se povlači iz uporabe kada se njena zaštitna funkcija umanji u toj mjeri da više ne pruža zaštitu za koju je namijenjena.

Nadzorni uređaji

Članak 89.

Ravnatelj Ustanove smije koristiti nadzorne uređaje kao sredstvo zaštite na radu zbog kontrole ulazaka i izlazaka iz radnih prostorija i prostora te radi smanjenja izloženosti radnika riziku od razbojstva, provala, nasilja, krađa i sličnih događaja na radu ili u vezi s radom.

Članak 90.

Zabranjeno je postavljanje nadzornih uređaja u prostorijama za osobnu higijenu i presvlačenje radnika.

Članak 91.

Ako nadzorni uređaji čitavo radno vrijeme prate sve pokrete radnika tijekom obavljanja poslova, odnosno ako su nadzorni uređaji postavljeni tako da su radnici čitavo vrijeme tijekom rada u vidnom polju nadzornih uređaja, Ravnatelj Ustanove smije koristiti nadzorne uređaje isključivo na temelju prethodne suglasnosti radničkog vijeća.

9. TEHNOLOGIJA RADA I RADNI POSTUPCI

Članak 92.

Poslodavac je obvezan planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, uvažavajući pri tome najvišu moguću razinu zaštite od rizika na radu i u vezi s radom, u skladu s pravilima zaštite na radu i drugim propisima.

Članak 93.

Poslodavac je obvezan osigurati da samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.

10. RADNI OKOLIŠ

Članak 94.

(1) Poslodavac je obvezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti.

(2) Poslodavac je obvezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

1) radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka

2) u radnom postupku nastaje prašina

3) u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije

4) pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije

5) pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima

6) su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere

7) je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

Članak 95.

(1) Ispitivanja obavlja ovlaštena stručna ustanova za zaštitu na radu i to:

1) odmah nakon što su nastali uvjeti zbog kojih je ispitivanje obvezno

2) nakon svake promjene u radnom okolišu koja ima utjecaja na stanje utvrđeno prethodnim ispitivanjem

3) u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine.

(2) Ovlaštena ustanova ovisno o rezultatima ispitivanja izdaje odgovarajuće isprave.

Članak 96.

Isprave i evidencije o obavljenim ispitivanjima i rokovima za ponovna ispitivanja vodi Stručnjak zaštite na radu.

Članak 97.

Kada se ispitivanjem radnog okoliša utvrde nedostaci, direktor je dužan organizirati otklanjanje utvrđenih nedostataka, a zatim ponovno ispitivanje predmetnog faktora radnog okoliša.

Članak 98.

Opasne kemikalije su tvari, smjese i pripravci u skladu s posebnim propisom.

Članak 99.

Opasne kemikalije smiju se koristiti samo ako nije moguće iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih tvari.

Članak 100.

Pri radu s opasnim kemikalijama (koje su štetne po zdravlje, eksplozivne i zapaljive) treba primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s propisima i uputama proizvođača, te osigurati da su u svakom trenutku označene na propisani način.

Članak 101.

Ukoliko nije moguće spriječiti oslobađanje opasnih plinova, para, prašina i aerosola treba ih odvoditi s mjesta nastanka na način da se pri tome ne onečišćuje životni okoliš.

Članak 102.

Ukoliko nije moguće odvoditi opasne plinove, pare, prašine i aerosole s mjesta nastanka, na najmanju moguću mjeru treba ograničiti:

1) količinu opasne kemikalije na radnom mjestu

2) broj radnika koji su izloženi štetnom djelovanju opasnih kemikalija

3) vrijeme izlaganja radnika opasnim kemikalijama.

Članak 103.

Ukoliko ovim mjerama nije moguće postići odgovarajuću zaštitu, radnici pri radu s opasnim radnim tvarima moraju koristiti propisanu osobnu zaštitnu opremu.

11. STRES NA RADNOM MJESTU

Članak 104.

Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanji radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Članak 105.

(1) Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.

(2) Radnici i njihovi predstavnici imaju obvezu surađivati s poslodavcem radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

12. SIGURNOSNI ZNAKOVI, PISANE OBAVIJESTI I UPUTE

Članak 106.

Poslodavac je obvezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu.

Članak 107.

Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, poslodavac je obvezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

13. STRANI RADNICI

Članak 108.

Strani radnici moraju, uz uvjete propisane posebnim propisima, ispunjavati i uvjete propisane odredbama Zakona o zaštiti na radu i propisa donesenih na temelju njega.

Članak 109.

Ustanova kada koristi rad ustupljenog, odnosno upućenog stranog radnika obvezna je provjeriti osposobljenost za rad na siguran način sukladno članku 110. ovog Pravilnika.

14. ZAŠTITA OD POŽARA I EKSPOLOZIJE, NEPOSREDNOG I ZNAČAJNOG RIZIKA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE

Članak 110.

Vodeći računa o tehnološkom procesu rada, tvarima koje se pri radu koriste, načinu rada, skladištenju kao i o veličini objekta, Ravnatelj Ustanove je dužan poduzimati mjere da do požara ne dođe, a ako do njega ipak dođe, da se opasnosti po sigurnost i zdravlje radnika smanje na najmanju moguću mjeru.

Članak 111.

(1) Za slučaj iznenadnog događaja koji može ugroziti sigurnost i zdravlje radnika (elementarne nepogode, požari, eksplozije i sl.) Ustanova organizira i osigurava evakuaciju i spašavanje radnika.

(2) Pod evakuacijom se smatra organizirano plansko napuštanje radnih prostorija i prostora u slučaju iznenadnih događaja.

(3) Pod spašavanjem se smatra organizirano izvlačenje radnika iz radnih prostorija i prostora u slučaju iznenadnog događaja, kada ih oni sami ne mogu napustiti.

Članak 112.

U slučaju potrebe će se evakuacija i spašavanje radnika provoditi prema planu evakuacije i spašavanja.

Članak 113.

(1) Evakuacija i spašavanje će se u pravilu provoditi evakuacijskim putovima koji su u planu evakuacije i spašavanja označeni punom strelicom.

(2) Ako je neki od tih putova zapriječen ili zbog iznenadnog događaja zakrčen, evakuacija i spašavanje će se provoditi kroz nužni izlaz koji je u planu evakuacije i spašavanja označen isprekidanom strelicom.

(3) Ako evakuaciju i spašavanje nije moguće provesti ni kroz nužni izlaz, napraviti će se i koristiti nasilni otvor, u skladu s trenutnim okolnostima (kroz, prozor, zid ili krov).

Članak 114.

U skladu s planom evakuacije i spašavanja svi putovi i prolazi u objektu moraju biti prohodni i na vidljiv način označeni uputama i strelicama.

Članak 115.

S planom evakuacije i spašavanja moraju biti upoznati svi radnici, a praktična vježba evakuacije i spašavanja po tom planu se provodi najmanje jednom u dvije godine.

Članak 116.

(1) Evakuacijom i spašavanjem rukovodi Stručnjak zaštite na radu u suradnji s ostalim rukovoditeljima evakuacije i spašavanja.

(2) Osobama određenim za provođenje evakuacije i spašavanja mora se na raspolaganje staviti potrebna oprema.

Članak 117.

Poslodavac je obvezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili.

15. PRUŽANJE PRVE POMOĆI

Članak 118.

Ozlijeđenim ili naglo oboljelim radnicima i drugim osobama Ustanove je dužno organizirati i osigurati pružanje prve pomoći do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obvezna omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

Članak 119.

Na svakom radilištu i u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 50 radnika, najmanje jedan radnik, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu i u pisanom obliku dobiti obavijest da je određen za pružanje prve pomoći.

Članak 120.

Osposobljavanje osoba za pružanje prve pomoći Ustanova će povjeriti organizaciji koja se bavi takvom djelatnošću. Nakon provedenog osposobljavanja polaznicima će se izdati i odgovarajuće isprave.

Članak 121.

(1) Liječničku pomoć ozlijeđenim ili naglo oboljelim radnicima pruža Hitna pomoć.

(2) Osobe koje su određene i osposobljene za pružanje prve pomoći su dužne u slučaju potrebe osigurati ozlijeđenim ili naglo oboljelim osobama i pružanje liječničke pomoći telefonskim pozivom na broj 112.

Članak 122.

(1) Osobama određenim za pružanje prve pomoći se mora na raspolaganje staviti potrebna oprema, prije svega materijal za pružanje prve pomoći.

(2) Ormarići moraju biti postavljeni na prikladnim mjestima i uvijek popunjeni.

Članak 123.

(1) Ravnatelj Ustanove je obvezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.

(2) Za pravovremeno popunjavanje i uredno vođenje ormarića s potrebnim sanitetskim materijalom odgovoran je neposredni rukovoditelj.

(3) Ormarić mora biti zaključan i snabdjeven s dva ključa. Jedan koji zadržava neposredni rukovoditelj, a drugi osoba zadužene za pružanje prve pomoći.

Članak 124.

(1) Ormarić s materijalom za pružanje prve pomoći mora sadržavati najmanje slijedeći sanitetski materijal:

1. Deset sterilnih prvih zavoja;
2. Četiri kaliko zavoja dužine 5 m a širine 8 cm;
3. Dva komada flasterskog zavoja;
4. Četiri omota sterilne gaze;
5. Dva omota vate po 25 g;
6. Jedan paket staničevine za oblaganje udlaga;

7. Dvije trokutne marame i četiri sigurnosne igle;

8. Četiri elastična zavoja za fiksaciju udlaga različite veličine;

9. Četiri vatirane udlage različitih veličina za imobilizaciju prijeloma kostiju (dva komada Kramerovih po 100 cm i dva komada po 50 cm duljine i 10 cm širine) ili odgovarajući broj pneumatskih udlaga;

10. Šest komada naprstaka od kože u tri veličine;

11. Jedna anatomska pinceta;

12. Jedne škare obične i jedne za rezanje zavoja zavrnutom glavicom;

13. Dvije bočice 2% Dezola, 250 g natrijev bikarbonata (soda bikarbona), 100 g soli, parafinsko ulje, aktivni ugljen, 500 g 70% alkohola.

(2) Ako na mjestu rada istovremeno obavlja poslove i radne zadatke više od 20 radnika, na svakih daljnjih 50 radnika mora se osigurati dodatni osnovni sanitetski materijal u količinama i vrstama ovisno o učestalosti i vrsti povreda.

Članak 125.

Na svakom ormariću mora na vidljiv način biti istaknuto:

1) znak crvenog križa

2) telefonski broj Hitne pomoći

3) ime i prezime osoba zaduženih za pružanje prve pomoći.

16. ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA PIJENJA ALKOHOLA I UZIMANJA DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

Članak 126.

(1) Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima.

(2) Zabranjeno je pušenje na radnim sastancima.

(3) Zabranjeno je pušenje na mjestu rada.

Članak 127.

Iznimno, poslodavac može pisanim putem dozvoliti pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno prostoru na kojima je obvezan postaviti znak dozvoljenog pušenja.

Članak 128.

Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.

Članak 129.

(1) Ako se opravdano posumnja da je radnik pod utjecajem alkohola, neposredni rukovoditelj ga je dužan podvrgnuti alkotestu.

(2) Ako radnik odbije pristupiti provjeri, smatra se da je pod utjecajem alkohola.

(3) Utvrdi li se alkoholiziranost radnika, neposredni mu je rukovoditelj dužan zabraniti daljnji rad i poduzeti mjere za njegovo udaljenje s radnog mjesta.

(4) Radnika se ne smije provjeravati da li je pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola ako mu je radnik predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju.

Članak 130.

Neposredni rukovoditelj je dužan s radnog mjesta udaljiti i radnika koji je pod utjecajem droge ili u stanju duševne poremećenosti, kada je takovo stanje utvrđeno.

Članak 131.

Protiv radnika za koje se utvrdi da su pod utjecajem alkohola, droge ili drugih sredstava ovisnosti, ili koji nisu željeli pristupiti provjeri da li se nalaze pod tim utjecajem alkohola, droge ili drugih sredstava ovisnosti, Ravnatelj Ustanove će pokrenuti postupak zbog povrede obveza iz zaštite na radu.

Članak 132.

Za nepoštivanje odredbi iz članka 128. i 130. ovog Pravilnika, odnosno teže i teške povrede obveza iz zaštite na radu, Ravnatelj Ustanove će radniku izreći kaznu sukladno odredbama Zakona o radu i općeg akta o radu.

17. EVIDENCIJE, ISPRAVE I OBAVIJESTI

Članak 133.

Stručnjak zaštite na radu je obvezan voditi evidencije, čuvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i drugim propisima o zaštiti na radu.

Članak 134.

Stručnjak zaštite na radu je obvezan voditi evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Članak 135.

Neposredni rukovoditelj je obvezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

1) sigurnosne znakove

2) znakove za evakuaciju i spašavanje

3) upute i oznake za rukovanje radnom opremom

4) upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

Članak 136.

Neposredni rukovoditelj je obvezan osigurati da radniku budu dostupni:

1)procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju

2)upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju

3)pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način

4)pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada

5)zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

Članak 137.

Ravnatelj Ustanove je dužan čuvati ovu evidenciju:

1) Primjerak usvojenog i potpisanog Pravilnika o zaštiti na radu

18. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA NA RADU

Članak 138.

Poslodavac je obvezan osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.

Članak 139.

Prethodni i periodični pregledi i pribavljanje uvjerenja o tome da li osobe koje poslodavac namjerava zaposliti udovoljavaju posebnim uvjetima za rad, odnosno zaposlenje, u skladu s pravilima zaštite na radu i provedbenim propisima kojima se utvrđuju posebni uvjeti za obavljanje određenih poslova, ne smiju biti na trošak radnika.

Članak 140.

Ocjenu radne sposobnosti te ispunjavanje posebnih uvjeta za obavljanje određenih poslova utvrđuje specijalist medicine rada, na temelju uputnice poslodavca, uzimajući u obzir podatke o poslovima i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu sposobnosti radnika za obavljanje poslova iz procjene rizika, koji se odnosi na poslove koje obavlja radnik čiju je sposobnost potrebno ocijeniti.

19. OBVEZE PREMA TIJELIMA NADZORA

Članak 141.

(1) Poslodavac je obvezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj i teškoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili prostoru u kojem poslodavac obavlja rad.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka poslodavac je obvezan dostaviti odmah po nastanku ozljede.

Članak 142.

(1) Stručnjak zaštite na radu je dužan inspektoru rada na njegov zahtjev dati sva objašnjenja i podatke koji su mu u obavljanju inspekcijskog nadzora.

(2) Stručnjak zaštite na radu je dužan inspektoru rada pružiti pomoć pri utvrđivanju činjenica potrebnih radi ocjene da li je postupano prema propisima zaštite na radu, dati potrebna obavještenja, staviti na uvid isprave i predlagati izvođenje odgovarajućih dokaza.

Članak 143.

(1) Inspektor je obvezan u zapisniku o provedbi inspekcijskog nadzora u području zaštite na radu navesti usmeno rješenje.

(2) Stručnjak zaštite na radu može od inspektora rada zahtijevati obrazloženje rješenja, što ne odgađa njegovo izvršenje.

20. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 144.

Ovaj Pravilnik o zaštiti na radu stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči u sjedištu Ustanove.

Članak 145.

Na dan stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti svi ranije donošeni akti u svezi sa zaštitom na radu.

Članak 146.

Tumačenje ovog Pravilnika daje Ravnatelj Ustanove.

Predsjednik Upravnog vijeća:

dr. sc. Darija Hofgräff Marić

Ravnatelj Ustanove:

Tea Bilić, dipl. oec.

U Zagrebu, 10.11.2022. godine.

Tomislav Katić, ing.
ORSUS grupa d.o.o.